

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2018/2019-6)

16 EKİM DÜNYA GIDA GÜNÜ (2018)

EYLEMLERİMİZ GELECEĞİMİZ İÇİN.

2030 YILINDA SIFIR AÇLIĞIN OLDUĞU BİR DÜNYA MÜMKÜN.

İnsanların sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesi için temel ihtiyaçlarından biri olan gıdaya ulaşım ve gıdadan yeterli miktarda yararlanma konusunda tüm dünyada başarının sağlanamamış olması açlık sorununu doğurmaktadır. İklim değişiklikleri, gıda çeşitliliğinde azalma, besin kalitesinde bozulma ve suların kirlenmesi gibi durumlar nedeniyle açlık ve beslenme yetersizliğini bitirmeye yönelik çabalar etkili olamamaktadır. Gıda güvenliğinin olmaması, aynı zamanda obezite sorununu da karşımıza çıkarmaktadır.¹

2018 yılında yapılan "Dünya Gıda Güvenliği ve Beslenme" çalışmasında; beslenme yetersizliği olan insan sayısının 821 milyona ulaştığı saptanmıştır. Buna göre dünya üzerindeki her dokuz kişiden biri yeterince beslenememektedir. Aynı zamanda 621 milyon erişkinin de aşırı kilolu olduğu bulunmuştur.¹ Çocukluk çağı obezite (şişmanlık) sıklığında da son 40 yıl içerisinde 10 katlık büyük bir artış olmuştur. 2016 yılı itibarıyla da dünya genelinde okul çağındaki çocuklar ve adolesanlar arasında 126 milyon şişman çocuk bulunmaktadır.²

Yetersiz gıda güvenliği, bebeklerde düşük doğum ağırlığı ve gelişim geriliği riskini artırmakta ve ilerleyen yıllarda aşırı kilolu olma ihtimallerini artırmaktadır. Beş yaş altı çocukların 50 milyondan fazlası gıda israfından etkilenmişken, bunun yanında 38 milyon çocuk ise aşırı kiloludur. Bu sonuçların oluşmasında iklim değişikliğinin etkisinin olduğu kadar anne bakımı, çocuk bakımı ve emzirme konularındaki değişikliklerin de etkisinin olduğu düşünülmektedir.¹

Her yıl, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nın kuruluş yıldönümü olan 16 Ekim tarihi, "Dünya Gıda Günü" olarak kutlanmaktadır. Bu özel günde gıda güvenliği ve bu konuda yapılabilecekler dikkat çekilmektedir. Bu yılın (2018) sloganı ise "**Eylemlerimiz Geleceğimiz İçin, 2030 Yılında Sıfır Açlığın Olduğu Bir Dünya Mümkün**" olarak belirlenmiştir (Şekil 1). 2030 yılına kadar açlığı dünya üzerinde bitirmek (Zero Hunger) amacıyla çalışmalarını sürdürmekte olan FAO, bizlerin de bu konuda eyleme geçebilmesi için aşağıda yazılı olan "**Sıfır Açlık**" Eylemlerini oluşturulmuştur:

- ✓ **Gıdayı israf etmemek:** Eğer dünden kalan yemeğiniz varsa, sonra kullanmak üzere dondurun veya başka bir yemekte malzeme olarak kullanın. Restoranda yemek yiyeceğiniz zaman; eğer çok aç hissetmiyorsanız, yarım porsiyon isteyin veya kalanını eve götürün.
- ✓ **Az ile daha çok üretim:** Artan dünya nüfusunun 2050 yılında 9 milyara ulaşması beklendiğinden çiftçiler, ürünleri ekmek ve ekinleri çeşitlendirmek için yeni ve daha üretken yollar bulmalıdır. Bütünleştirilmiş bir tarım yaklaşımını kullanmak sadece çiftçilerin ürün verimini arttırmayacak, kârlarını ve tarlalarının kalitesini de arttırabilecektir.³

¹ [Internet] <http://www.fao.org/3/I9553EN/i9553en.pdf> Erişim:14.10.2018.

² [Internet] <http://www.who.int/end-childhood-obesity/en/> Erişim:14.10.2018.

³ [Internet] <http://www.fao.org/world-food-day/zero-hunger-actions/en/> Erişim:14.10.2018.

Bu doküman, Dr. Saide Mebrure Dağdaş ve Dr. Şahin Can Özaltun tarafından Prof. Dr. Dilek Aslan, Öğr. Gör. Dr. Sema Attila ve Öğr. Gör. Dr. A. Tülay Bağcı Bosi danışmanlığında 14.10.2018 tarihinde hazırlanmıştır.

Bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:
Dağdaş SM, Özaltun ŞC, Aslan D, Attila S, Bağcı-Bosi T. 16 Ekim Dünya Gıda Günü -HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi (2018/2019-6). [Internet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/> Erişim: 14.10.2018.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2018/2019-6)

- ✓ **Daha sağlıklı ve sürdürülebilir bir beslenme alışkanlığını benimsemek:** Hayat hızlı bir tempoda ilerlemekteyken eğer nasıl yapılacağını bilmiyorsanız, besleyici gıda hazırlamayı hayatınıza sokmaya çalışmak güç olabilmektedir. Besleyici gıdalar hazırlamak zor ve zaman alıcı bir süreç değildir. Sadece birkaç malzeme ile hızlı ve kolay bir şekilde hazırlanabilmektedir. Hızlı besleyici tariflerinizi ailenizle, arkadaşlarınızla, iş yerinizde ve internet üzerinden paylaşın. Yeni tarifler öğrenmek için, sürdürülebilir diyet ile ilgilenen aşçı ve yemek "blogger"larını internette takip edin veya yakınınızdaki çiftçilere, yetiştirdikleri ürünleri evde nasıl pişirdiklerini sorun.³

Sıfır Açlık hareketinin savunucusu olmak: Sıfır Açlık hedefine ulaşmak için tüm topluma rol düşmektedir ancak bu hedefe ulaşabilmek için ülkeler, kuruluşlar ve halk beraber çalışmalıdır. Açlığa karşı savaşa katkıda bulunmak için, Sıfır Açlık ortaklıkları kurulmalı, bilgi ve kaynaklar paylaşılmalı, yenilikçi stratejiler geliştirilmeli ve yeni fırsatlar bulunmalıdır. Yerel ve ulusal yetkililer konudan haberdar edilmeli, ilgili eğitim programları desteklenmeli ve **Sıfır Açlık** mesajı çevrenizdekilere duyurulmalıdır.³

Şekil 1. 16 Ekim Dünya Gıda Günü Görseli

**Eylemlerimiz Geleceğimiz İçin.
2030 Yılında Sıfır Açlığın Olduğu Bir Dünya Mümkün.**

³ [Internet] <http://www.fao.org/world-food-day/zero-hunger-actions/en/> Erişim:14.10.2018.